

Čitanje stihova **Pisma Evropi** je sadržaj i tematski okvir video-rada Katarine Zdjelar **Reading "Europe Where Have You Displaced Love?"_Dok čitam „Evropo gde si zaturila ljubav?"** koji je bio deo autorkine izložbe **Granične linije_Uvežbavanje bliskosti [Borderwork (Rehearsing Proximity)]** u Galeriji Podroom.

Kulturni centar Beograda zahvaljuje se autorkama i prevoditeljki.

OTVORENO PISMO.

UVEŽBAVANJE BLISKOSTI.

Atena Farokzad

Pismo Evropi

Evropo, dala sam ti sve i sada sam ništa.

Evropo, dve stotine šezdeset evra i šezdeset sedam centi, januara 2018.

Ne mogu samu sebe da podnesem.

Evropo, kada ćeš da prestaneš da ratuješ protiv čovečanstva?

Nosi se sa svojim kompleksom Isusa.

Nije mi dobro, nemoj da mi smetaš.

Nemam nameru da napišem pesmu dok ne budem raspoložena.

Evropo, kada ćeš da odeš u penziju?

Kada ćeš da skineš odeću?

Kada ćeš da posmatraš sebe iz groba?

Kada ćeš da postaneš dostojna miliona svojih gastarbajtera?

Evropo, zašto su ti biblioteke pune suza?

Leto je bilo dugo i suša se širi.

Ni u jednoj robnoj kući nema ventilatora.

Uskoro više nemaš ni klimu za život, ni neko blagostanje.

Maštam o zidinama na koje ćeš naići kad se dogodi katastrofa.

Evropo, ponavljaj za mnom:

Fudbaleri mogu da budu Francuzi koji su Afrikanci koji su Francuzi.

To nije komplikovano.

Izgleda da svi razumeju posledice kolonijalizma, osim tebe, uzroka.

Evropo, ti si avokado koji istruli pre nego što sazri.

Ti si sklonište u kome ima mesta samo za stanodavca.

Imaš teflonsku sliku o sebi, ništa se ne hvata.

Ti si preuveličana moralna mrlja na mapi.

Evropo, šezdeset tri godine pre Lampeduze, Sezer je napisao da te je nemoguće odbraniti.

Koliko mrtvih u Sredozemlju ove nedelje?

Svaka izbeglica koja forsira tvoje granice je objava rata.

Prezreni na svetu hoće blagostanje koje su sami stvorili.

Evropo, kada ćeš da napraviš Bregzit od sebe?

Ti si zabrana nošenja marame u Francuskoj, zabrana minareta u Švajcarskoj, zakon

o nakitu u Danskoj.

Ti si ministar unutrašnjih poslova Italije koji citira Musolinija.

Ti si azilanti na povocima u Mađarskoj.

Najgora od svih je ipak Danska.

Danska liči na gvozdena vrata bez lepih reči.

Jednog dana ću zaključati Dansku sa svim izgladnelim belim medvedima na Grenlandu.

Jednog dana ću krasti kola iz garaža u Danskoj.

Jednog dana ću od Larsa Lekeja Rasmusena da napravim plan za geta.

Jednog dana ću da se osvetim za sve spaljene izbegličke kampove.

Jednog dana ćeš moliti sve Rome za oproštaj.

Jednog dana će čuvari sinagoga postati prekobrojni.

Jednog dana Dablin će samo biti ime jednog tvog grada.

Evropo, jednog dana ću jesti kolače sa Šorom, i Mirjam, i Hanom.

Niko neće podizati obrve kad uđemo u najotmeniju poslastičarnicu.

Niko nam se neće obraćati na engleskom.

Prefinjenim kašičicama promešaćemo šoljice.

Pustićemo ćerke da naruče sve što vide.

Niko neće skretati pogled kad pitamo ima li dečjih stolica.
Niko neće uzdisati kad deca nešto prosperu.
Evropo, belci svakog dana pljuju za nama u metrou.
Oni ozbiljno misle da su im mesta za sedenje data rođenjem.
Evropo, izgleda da se nisi oporavila od crne smrti.
Evropa, to su muslimani.
To su muslimani, i Jevreji, i Romi, i Afrikanci.
I oni koji izgledaju kao muslimani i Afrikanci, ali to nisu.
I oni koji su bili Jevreji, ali su činili sve da to sakriju.

Evropo, kada ću moći da pišem pesme sa samopouzdanjem osrednjeg belca?
Koliko si ih žrtvovala u zalivu Gvantanamo?
Kada će Palestina da učestvuje na takmičenju za pesmu Evrovizije?
Kada će tvoje granice prestati da progone planine Urala?
Kada ću da uđem u samoposlugi i svojim lepim licem platim ono što mi treba?
Evropo, kako toliko tvojih nacija mogu da budu monarhije?
Misliš da je ovo bajka za decu?
Dokle ćeš da se pretvaraš da Robespjer nije postojao?
Erazmus je najgore što se desilo mojim univerzitetskim studijama.
Okupirala sam Université Denis Diderot i spavala sa svima severno od reke.
Fakultet za lingvistikiju me više nikad nije video.
Mina i Bahar su se odselile, ne verujem da će se vratiti.
Evropo, upiškala sam se kad je grčki kamiondžija skrenuo s puta.
Ali samo je hteo da mi pokaže neki antički hram.
Voliš Aristotela, ali mrziš Grke.
Voliš da računaš, ali mrziš Arape.
Voliš Sigbjernove pesme, ali mrziš Same.
Voliš da kitiš balkon, ali mrziš komšije.
Voliš lisice, ali mrziš seks.
Evropo, šta će doći posle tebe?
Nije ni čudno što je Eci imao čir na želucu.

Evropo, odavno nisam čeznula za Gertrudom u Ulici Fleris.
Avangarda je samo reklamni trik imperije.

Pikaso je naslikao Gerniku i rekao: Bik je bik, a konj je konj.
Tvoja mašinerija je previše.
Naterala si me da poželim da idem na charter putovanje.
Mora da postoji neki drugi način da se sporazumemo.
Evropo, pre dvadeset godina mrzeli smo reč multikulturalnost, jer je od nas pravila razliku.
Sada te preklinjemo da nepoznatom poželiš dobrodošlicu.
Evropo, ponavljaj za mnom:
Willkommen, bienvenue, welcome.
Fremde, étranger, stranger.
Glücklich zu sehen, je suis enchanté.
Happy to see you, bleibe, reste, stay.
Shvatam da nikad neću postati Evropa.
Opet pričam sama sa sobom.

Evropo, kao dete sam bila komunistkinja, ni zbog čega se ne kajem.
Prodavala sam novine na hodniku u školi.
Moj nastavnik biologije ih je uvek kupovao, iako je bio desničar.
Govorio je da je Istočni blok važan radi ravnoteže.
Evropo, dok ovo pišem u glavi mi se spušta gvozdena zavesa.
Čeznem za Petom internacionalom.
Koju godinu da stavim kao izdaju socijaldemokratije?
Kad hodam pored Landverkanala, Roza Luksemburg šapuće da joj je hladno.

Evropo, Rilke i Šeli su uprkos svemu bili veliki pesnici.
Sacré-Cœur ima sjajan pogled, a zelenilo u Transilvaniji nestvarnu nijansu.
Uprkos svemu obuzme me seta kad se Dunav svetluca.
Uprkos svemu brine me da će Severno more poraziti Rotterdam.
Uprkos svemu guglala sam fun facts about Albania.
Uprkos svemu bliži su mi hici u Sarajevu od sopstvene istorije.
Uprkos svemu u Sloveniji postoji mesto koje se zove Jeruzalem.
Tu su se krstaši skrasili kad nisu imali snage da idu do kraja.
Evropo, *la mission civilisatrice* ne može da se odvoji od hrišćanstva,
hrišćanstvo od feudalizma, feudalizam od industrijalizma, industrijalizam
od kapitalizma i kapitalizam od varvarizma.

Shvatam zašto je romantizam došao posle prosvetiteljstva.

Shvatam zašto je Mariji Antoaneti dojadio hleb.

Shvatam zašto je Mikelandelo prihvatio posao u Sikstinskoj.

Stalno mešam Versaj s Višijem i Vajmar s Vaterloom.

Shvatam zašto je kiša padala u Verlenovom srcu.

Evropo, jednog dana održaće se konferencija u Lagosu i Afrika će ponovo da iscrta tvoje granice.

Nigerija će dobiti Baltik, bez Litvanije, koja ide Angoli.

Alžir hoće Poljsku, minus Varšavu.

Kamerun uzima sve između Normandije i Gibraltara.

Demokratska republika Kongo i Republika Kongo dogovaraju se o ostatku.

Zvanični jezici u Evropi postaju lingala, kikongo i svahili.

Niko ne želi nordijske zemlje, sve šume su izgorele.

Stanovnike porobljavaju i prodaju u luci u Geteborgu.

Mnogi umiru na moru, iako je plovidba kratka.

Preživeli raspoređuju po kontinentu, s naglaskom na Južni Sudan i Eritreju.

Polovina ubrzo umire od domaćih bolesti.

Ali deca mogu da rade i dvadeset pet nordijskih generacija odrasta u ropstvu.

Englesku niko neće, ali Bocvana se žrtvuje.

Posle glasanja, Škotska i Vels pripadnu Somaliji.

Jedina slobodna evropska nacija je ujedinjena Irska.

Nisam imala pojma da je pesma The Cranberries o IRA-i.

Evropa, to nisam ja, to nije moja porodica.

Bolje bi bilo da Spinning Jenny nikad nije izmišljena.

Dosta toga bi nas pošteđelo da su se Marks i Engels autovali.

Evropo, neki koji hoće da zatvore granice da bi zaštitili radničke plate su deca Majskih protesta

koja su zaboravila da radnici nemaju otadžbinu.

Da li si samo zla ili je ovo neka loša šala?

Nadam se da su one koje su spaljene u lovu na veštice bile u dosluhu s đavolom.

Nadam se da se Galileo Galilej podrugljivo cereka na svom nebu.

Nadam se da fokino salo stvarno pomaže protiv magarećeg kašlja.

Nadam se da Džesi može da uveze koliko joj je potrebno.
Nadam se da će Jelinek da kupi ostrvo za pare.
Nadam se da Češka neće isprazniti državnu kasu na osvetljenje praških spomenika.
Nadam se da će sve demohrišćanske partije pasti ispod cenzusa.
Nadam se da partizani još uvek žive u planinama.
Nadam se da oni krišom gledaju fašiste onako kako ti krišom gledaš kuniće.
Nadam se da će Ejmi Vajnhaus da vaskrsne i da će zapevati na mojoj sahrani.
Nadam se da će Frojd da nazove tvoje stanje po Marin i njenom ocu:
Le Penov kompleks.

Evropo, većina vođa stranaka u Švedskoj poistovećuje se s Pipi Dugom Čarapom.
Ali liče na ubice Bambijeve mame.
Svakog dana se pitamo da li da sredimo dvojno državljanstvo da bismo imali kuda da bežimo.
Ili će to dovesti do naše deportacije.
Čujem kako sve više ljudi priča o Portugalu.
Prepoznajem blef kad ga vidim.
Imala sam osam godina kad je izbio rat u Jugoslaviji.
Imala sam devet kad sam dobila bosanske drugove u odeljenju.
Nisam mogla da ukapiram da su i oni izbeglice kao mi, iako su Evropljani.
U Beogradu se Titov mauzolej nalazi desno od iranske ambasade.
Ena i dalje kaže da priča srpskohrvatski.
Naš najmanji zajednički imenilac je baklava.
Evropo, nagrada za najsiromašniju kuhinju i ove godine pripada tebi.

Evropo, u Barseloni sam demonstrirala za pravo na abortus.
Sanjala sam da su mi tenkovi pregazili telo.
Videla sam prazne stolice na trgu u Krakovu.
Ali pre ću da čitam Viktora Klemperera nego da posetim logore smrti.
Evropo, reči mogu da budu poput veoma male doze arsenika.
Evropo, kad fašisti ubijaju decu, ti podižeš nacionalne zastave.
Evropo, unedogled mogu da povlačim istorijske paralele.
Ali velika razlika između sada i tada su četiri miliona sovjetskih vojnika.
Razlika između finskog Zimskog rata i sada je osamdeset stepeni.
Evropo, ovo je zaista epoha zaborava.

Završiću ili kao Ulrike Majnhof, ili kao Italija u Svetskom prvenstvu u fudbalu.

Moj psihoanalitičar slaže se sa svim.

Ljuta sam na komunizam što je uništio san o komunizmu.

Ljuta sam na Švedsku akademiju što feudalizmu daje loš glas.

Ljuta sam na Island zato što jezik nije prljav veš.

Ljuta sam na Orfeja što se nije strpeo.

Ljuta sam na Lutera što nikad nije išao na odmor.

Ljuta sam na Gabrijela što se neće preseliti u Bagarmosen.

Ljuta sam na Putina zbog onog s džudoom.

Ljuta sam na Merkelovu zato što nije anđeo.

Evropo, oni koji nikad nisu glasali za laburiste sada vode Korbinovu kampanju.

Stvarno sam polagala nade u Sirizu i još se uzdam u Podemos.

Iako dele parole s Obamom.

Evropo, odvela sam ćerku u Zoologischer Garten.

Uplašila se žirafe, ali je htela da zagrlji lava.

Posle smo otišle u Pergamski muzej.

Htela sam da joj pokažem kapiju koja nosi njeno ime.

Zaspala je u kolicima, a ja sam samo mislila na pljačku Vavilona.

Evropo, odbijam da učestvujem u razgovorima o terorizmu koji ne kreću od rata za naftu.

Posadiću oružje za masovno uništenje u ulici Dauning strit 10.

Evropo, koliko nas je bilo na ulicama 2003?

Koliko si ih ipak ubila?

Evropo, koliko god puta da London zovemo Srednji zapad, a SAD Daleki zapad, ponašaj se

kao da je zlatno doba kralja Leopolda.

Evropo, kad je belom čoveku breme postalo preteško?

Još uvek ne mogu da ispričam šta si devedesetih uradila našim roditeljima.

Nisam objasnila zašto nosim laserske olovke u tašni.

Sećaš se belih ruku na reverima sakoa?

Sećaš se onih koji su nazdravljali u madridskim kafanama kad je Pinoče dobio srčani udar?

Sećaš se onih koji su čupali kosu kad je Milošević umro u zatvorskoj ćeliji?

Sećaš se onih koji su plesali na ulicama Londona kad se Tačerka šlogirala?

Sećaš se babine petrolej plave marame?

Sećaš se mene s kikama na glavi?

Svako je mogao da ukapira da zajednica za ugalj i čelik nije za proletarijat.

Svako zna da radnici mogu samo okove da izgube.

Svako je mogao da obavesti stanovnike Lezbosa da su lezbejke već pobedile.

Evropo, mislim da bi mi se kraljica Kristina dopala.

Mada ne znam da li bih se ja dopala kraljici Kristini.

Od svih koji su ovde živeli moj ljubimac je Spartak.

Ništa što smo naučili u školi ne slaže se sa stvarnošću.

Hoću da Odželan postane predsednik Evropske komisije.

Hoću da se tvoja priča završi u mulju i blatu.

Hoću da se priča o nama završi kao film Prajd.

Hoću da sindikalni pokret uhvati kvir aktiviste za ruku, da kvir aktivisti uhvate one bez papira
za ruku, da oni bez papira uhvate svoju decu za ruku, da deca
uhvate svoje kuniće za ruku, da kunići u rancu ponesu deci flašu s
vodom.

Hoću da kambodžanski seljaci spale naš novac od papira.

Hoću da zaboravim da je svet prepolovljen zbog moje slobode izbora.

Hoću da se zabrani transnacionalno usvajanje.

Hoću da moja deca pripadnu nekom drugom.

Evropo, gori u Klišiju, gori u Brikstonu, gori u Husbiju.

Gori mi u očima kada čitam novine.

Dopustićeš da tvojim osećanjima upravljaju desničarske medijske kuće?

Bilo je više slobode štampe u doba Vikinga nego u tvojim demokratijama.

Evropo, uvodnici liberala su ti potpuno isprali mozak.

Ne bi prepoznala svoj sunovrat da ti se nabije u lice.

Evropo, čitala sam Alena Ginzberga kao dete, priznajem sve.

Evropo, uspela si da dovršiš ono što niko nije.

Ubila si moju braću.

Evropo, gde si zaturila ljubav?

Šta si uradila sa svojim malim duhom?

Gde si sakrila muškatele?

Kad ćeš da se zaglaviš na bezbednosnoj kontroli?

Kad će da te izvedu pred Haški tribunal?

Kad ćeš da saslušаш izbeglice umesto novinare prerusene u izbeglice?

Evropo, da li je ovo tačno?

Moja ćerka je praunuka ukrajinskih Jevreja koji su pobjegli od pogroma, unuka iranskih
i argentinskih komunista koji su pobjegli od diktature, dete
umornih Šveđana koji se nadaju da će moći da ostanu.

Evropa, to su oni prokleti jebeni Danci govornari.

Danskoj je vlastoljublje popilo mozak, hoće žive da nas pojede.

Jednog dana osnovaću BDS – pokret protiv Danske.

Jednog dana svrake s Farskih ostrva pokljucaće Dansku.

Jednog dana će halal kobasica biti dozvoljena u Danskoj.

Jednog dana ću rastaviti Dansku kao Legoland.

Evropo, odbijam da se odreknem svoje opsesije.

Odbijam da dođem do poente.

Odbijam da kupim Berlinski zid.

Ništa nisam rekla o milionima siromašnih koji žive u tvojim žardinjerama.

Ništa nisam rekla o tvojim zatvorima.

Ništa nisam rekla o tome kako sam te noći zaspala uz Ilvinu uspavanku.

Ništa nisam rekla o tome kako će se raspasti porodične veze.

Černobil i Čečeniju ostavljam za neki drugi put.

Nadam se da probijaju moja osećanja prema Danskoj.

Evropo, ostavi me na miru, znam šta radim.

Dosta mi je tvojih bolesnih zahteva. Pusti ženu da živi.

Kako da napišem žalopojku u tvom beznadežnom duhu?

Šljivin cvet i ovde opada.

Da si me samo videla kako dolazim kod Pazolinija.

Da si me samo videla kako pobeđujem vetrenjače.

Evropo, moje kvir rame se iščašilo.

Počelo je konačno odbrojavanje.

Stokholm, avgust 2018.

Athena Farrokhzad, *Öppet brev till Europa* | © 2018 Atena Farokzad; © 2024 za srpski jezik Kulturni centar Beograda | Pismo Evropi sa švedskog je prevela Slavica Milosavljević